

საპროლეტარული სსრ ჯანმრთელობის და სპორტის სახელმწიფო კომიტეტისა და პროლეტარული კულტურის სახელმწიფო ორგანო

1 დეკემბერი, სოფთაბათი, 1988 წ. № 229 (9896) ზანი 3 კაპ. გამოდის 1934 წლის 13 აპრილიდან

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს რიგგარეშე სესია

როგორც ცნობილია, 29 ნოემბერს სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს სესიაზე მ. ს. გორბაჩოვის მოხსენების გამო გაიმართა კამათი. კამათში მონაწილეობა მიიღეს უკრაინის სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ, დეპუტატმა ი. ი. ყირილიჩმა; ბელარუსის კომპარტიის გომელის საოლქო კომიტეტის პირველმა მდივანმა, დეპუტატმა ა. ს. კაპამ; ბალტიის ს. ორჯონიკიძის სახელობის ქარხნის ხარატი-მეკარუსელმა, დეპუტატმა ვ. პ. ვერემოვმა; უზბეკეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა, დეპუტატმა რ. ნ. ნიშანოვმა; მოსკოვის საწარმოო გაერთიანების გენერალურმა კონსტრუქტორმა, დეპუტატმა ვ. პ. ვერემოვმა; აზერბაიჯანის სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ, დეპუტატმა ს. ბ. ტატიევიამ. ამით კავშირის საბჭოს და ეროვნებათა საბჭოს პირველი გაერთიანებული სხდომა დაამთავრა.

კომიტეტის პირველმა მდივანმა, დეპუტატმა გ. ვ. კოლბინმა; საბჭოთა კავშირის ქალთა კომიტეტის თავმჯდომარემ, დეპუტატმა ზ. პ. პუხოვამ; ულიანოვსკის ოლქის „ბორეცხა მირ“ კოლმეურნეობის თავმჯდომარემ, დეპუტატმა ა. ნ. ფადეევმა; ლიტვის სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ, დეპუტატმა ვ. თ. ასტრაუკასმა; სრულიად საქავშირო ალკე ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა, დეპუტატმა ვ. ი. მირონენკომ; თათრეთის ასსრ ქალაქ ნაბერენიე ჩელნის მცხოვრებმა, დეპუტატმა ვ. ს. მავლიკოვმა; ლატვიის სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ, დეპუტატმა ა. ვ. გარბუნოვმა; ტაჯიკეთის სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ, დეპუტატმა გ. პ. პალაევმა; სსრ კავშირის იუსტიციის მინისტრმა, დეპუტატმა ბ. ვ. კრავცოვმა.

შემდეგ გამოვიდა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი, დეპუტატი ვ. ი. პატიაშვილი.

გულში სესია მუშაობას განაგრძობდა.

სსრ კავშირის თანის გათავაზება და ჩამოინახი კალენდრის ცალკეულ სახეობაში

გამარჯვება იუნორთა მსოფლიო რეკორდით

სინინაილი კახი კახიაშვილი ჩვენი ქვეყნის იუნორთა მსოფლიო რეკორდით ატარებდა კალენდრის ცალკეულ სახეობაში. თავის წონაში კაბუტა ყველა საუკეთესო მიღწევა მას ეკუთვნის. წელს მისი ქართული გულმეტიერები დიდი იმედით ველოდით კახის გამოსვლას საბერძნეთში გამართულ იუნორთა მსოფლიო ჩემპიონატში. სამწუხაროდ, ჩვენმა ძალისხმევა ატარებდა კახი ყველაზე ადრე, მაგრამ აკრძალეს საწყისი წონა ვერ დაელოდა და შეჯიბრების გამოეთიშა.

როგორც შემდეგ ითქვა, ამის მიზეზი იყო მწვრთნელთა გულმართლებელი რისკი და ისიც, რომ კახიმ იმავე მწვრთნელთა მოთხოვნით წონა დივიციონ და უფრო დაბალ

(82,5 კგ) კატეგორიაში გამოვიდა. არადა, 90 კგ წონით კატეგორიაში კახის მარჯვენა 20 კგ-ით აღემატებოდა საბერძნეთში ამავე წონაში გამარჯვებულის შედეგს.

და აი, გულში მივიღეთ ცნობა, რომ კახი კახიაშვილმა საბერძნეთში გამართულ მსოფლიო რეკორდით ატარებდა კალენდრის ცალკეულ სახეობებში ასპარეზობისას პირველი ადგილი დაიკავა. ამავე დროს მან იუნორთა მსოფლიო რეკორდით დაამყარა — აკრძალა 225 კგ დაძლია (175,5-225 კგ — 402,5).

ველოცავთ ახალგაზრდა ძალისხმევას და მის მწვრთნელს საქართველოს დამსახურებულ მწვრთნელს ვანო გრიჭულაშვილს ამ წარმატებას.

კახი კახიაშვილი დაიბადა 1969 წელს ცხინვალში. ვარჯიში დაიწყო ვანო გრიჭულაშვილთან. არის სსრ კავშირის საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი, სსრ კავშირის თანის მფლობელი და ქვეყნის პირველობაში გამარჯვებული, სსრ კავშირისა და საქართველოს ახალგაზრდული ნაკრების გუნდის წევრი, იუნორთა შორის მსოფლიოს რეკორდსმენი. პროფკავშირთა სპორტული საზოგადოების წევრია, მცვალინიშნის უმაღლესი დაოსტატების რესპუბლიკურ სპორტულ სკოლაში.

მდგომარეობა 80 ნომბრისთვის (სპორტის 82 სახეობაში ჩატარებული შეჯიბრებების შემდეგ)

I ჯგუფი	
1. თბილისი	— 13.290
2. აფხაზეთი	— 6.432
3. ქუთაისი	— 6.287
4. აჭარა	— 5.899
5. რუსთავი	— 2.722
6. სამხრეთ ოსეთი	— 1.115

II ჯგუფი	
1. ფოთი	— 2.776
2. ზუგდიდი	— 715
3. ზუგდიდი	— 512,5
4. გორი	— 496,5
5. წყალტუბო	— 456,5
6. ქიათურა	— 329,5
7. მარნეული	— 88

III ჯგუფი (რაიონები)	
1. მცხეთა	— 666
2. ზუგდიდი	— 509,5
3. ვანი	— 505,0
4. მახარაძე	— 470
5. ხობი	— 387
6. სამტრედია	— 389
7. თელავი	— 265
8. გარდაბანი	— 256
9. ლაგოდეხი	— 241
10. საგარეო	— 222
11. ბორჯომი	— 208
12. ზესტაფონი	— 192
13. საჩხერე	— 173,5
14. ლანჩხუთი	— 186
15. ცხაკაია	— 118,5
16. ყვარელი	— 104
17. შიდაკვესი	— 87
18. წულუკიძე	— 82
19. კასპი	— 72,5
20. თერჯოლა	— 82
21. წაღვანისა	— 56
22. წალკა	— 50
23. ჩოხატაური	— 48
24. ახალქალაქი	— 45
25. ამბროლაური	— 40
26. ორჯონიკიძე	— 39
27. ახალციხე	— 36
28. გორი	— 35,5
29. გურჯაანი	— 22,5
30. სიღნაღი	— 14
31. წითელწყარო	— 10
32. ანგეთა	— 7,5
33-34. აბაშა	— 7
ადიგენი	— 7
35. ხაშური	— 6

„ზარბა ვოსტოკას“ პრიზუა

სკოლაში თბილისში ინჟინერ

თბილისის ტრადიციული საერთაშორისო ტურნირის თექვსმეტგზის გამარჯვებული, სეულის ოლიმპიური თამაშების ჩემპიონი სსრ კავშირის ხელმძღვრელთა ნაკრები ამჟამად ტურნირზე შესუსტებული შემადგენლობით ჩამოვიდა. სსრ კავშირის დამსახურებული მწვრთნელის ანატოლი ევტუშენკოს გუნდში 14 ოლიმპიური ჩემპიონიდან მხოლოდ 6 იმყოფება, საქმე ისაა, რომ ქვეყნის მთავარი გუნდი ფაქტურად თბილისის ტურნირზე იწყებს მზადებას... ბარსელონის 1992 წლის ოლიმპიური თამაშებისათვის — კოლექტივი ახლა სელექციის სტადიაშია და მწვრთნელები ახალბედა ხელმძღვრელებს ცდიან საბრძოლო პრობლემებში.

ამის და მრავალი სხვა „დეტალის“ შესახებ შეიტყუეს უკრაინის ტელევიზიაში დიდი სასტუმრო „აკარაში“ გამართულ პრესკონფერენციაზე, საღამოს კი „ბურვესტნიკის“ სპორტულ კომპლექსში (სპორტის სასახლეში) ამჟამად სარემონტო სამუშაოები მიმდინარეობს) გაიმართა ტრადიციული ტურნირის საზეიმო გახსნა.

მოედანზე სსრ კავშირის პირველი და მეორე (იუნორთა) ნაკრები გუნდები გამოვიდნენ. უფროსებმა ადვილად სძლიეს წლოვანებთან და რანგით უმცროსებს — 32:21 (14:11). ლიერსი“).

პოლონეთის ნაკრებისა და ესპანეთის გუნდის (ბარსელონის კლუბი „კაპოლტ განდოლო გრანოლიერისი“) მატჩში ანგარიშით 22:18 (11:8) გაიმარჯვეს ესპანელებმა.

საქართველოსა და გერმანიის გუნდების შეხვედრაში წარმატება მოიპოვეს სტუმრებმა — 28:17 (15:8).

დღეს გაიმართება მორიგი ტური. ერთმანეთს შეხვედებიან გერმანიის ოლიმპიური ნაკრები-11 — ესპანეთი და სსრ კავშირი-11 — საქართველო. „სპარტაკო“ 16 საათსა და 30 წუთზე დაიწყება.

ჩვენი ენა, ქართული

სახელმწიფო პროგრამა გვაპალავს

საქართველოს განხილვისთვის პრესაში გამოქვეყნდა ქართული ენის სახელმწიფო პროგრამის პროექტი. საზოგადოებრიობის სამსჯავროზე გამოტანილი ქართული სალიტერატურო ენის მოვლა-პატრონობის, შემდგომი განვითარების, საყოველთაოდ დანერგვის, მეცნიერული შესწავლისა და სწავლების საკითხები. ეს ჭეშმარიტად დიდი ეროვნული საქმეა.

ქართული ენის კონსტიტუციურ სტატუსს წარმოადგენს „ქართული, როგორც რესპუბლიკის სახელმწიფო ენის ფუნქციონირება პარტიულ, საბჭოთა ადმინისტრაციულ, სამეცნიერო-საწვავლო, კულტურულ და სამეურნეო დაწესებულებებში და ყველა სახის საწარმოში“ — ამ ხატვებით იწყება ქართული ენის სახელმწიფო პროგრამის პროექტი. ეს, რაღა თქმა უნდა, ეხება ისეთ ჭეშმარიტად მასობრივ და საყოველთაო მნიშვნელობის დარგსაც, როგორცაა ფიზიკულტურულ-სპორტული მოძრაობა. პირდაპირ ვცტყვი: თუ სადმეა ქართული სალიტერატურო და სა-

მეტყველო ენა დანაგვიანებულ-დაბინძურებული, ეს ფიზიკულტურისა და სპორტის სფეროზეც ითქმის. ფაქტები? ფაქტები უამრავია. სამწუხაროდ, აქ ერთელ შემთხვევებთან როდი გვაქვს საქმე. არ არის დასაშალო, რომ ჩვენი დარგის ორგანიზაციებში საქმის წარმოებაშიც და თანამშრომელთა ურთიერთობაშიც მეტწილად უგულვებელყოფილია ქართული ენა ან იხე ვურევთ ქართულში არაქართულს მწილიც კია გააჩიო რომელ ენაზე მეტყველებს კაცი. ჩვეულებრივი ამბავია — ოფიციალური წერილები თუ მეთოდური რეკომენდაციები, სახელმძღვანელო ან საინფორმაციო საბუთები არაქართულ ენაზე დგება მხოლოდ იმიტომ, რომ ვისაც მისი შედეგა ევალება ქართული წერა-კითხვა არ იცის, ეს „სპეციალისტები“ თავიანთ ხურჯილს თავს ახვევენ იმ ადამიანებსაც კი, რომლებიც გარდა მშობლიური ქართულისა, სხვა ენას სრულყოფილად ვერ ფლობენ.

რატომ, რისთვის, ვინ აძლევს ამის უფლებას? ვანა დანახვებია,

რომ ვისაც მოესურვება, თავის პოლიტიკას ქმნიდეს ისეთ სათუთ საკითხში, როგორცაა ენის პრობლემა?

ყოველდღიური სარედაქციო ფოსტის დიდი ნაწილი არაქართულ ენაზეა დაწერილი. საქართველოს გარეთ მცხოვრები სხვა ეროვნების ავტორები არ გვყავს შეხვედრობაში (გაგივირდებათ, მაგრამ ზოგიერთი მათგანი გვთხოვს კიდევ დაეხმაროთ ქართული ენის შესწავლაში). რესპუბლიკის სპორტული ორგანიზაციების და უწყებების უმრავლესობა (სამაგალითო გამოაკლის წარმოადგენს რესპუბლიკის სახალხო განათლების სამინისტრო), ცალკეული ქალაქების და რაიონების სპორტული ორგანიზაციები არაქართულ ენაზე გვაწვდიან კორესპონდენციებს. მათ შორის კრიტიკულ წერილებზე პასუხებს. ზოგიერთი, საყვედურს რომ ვკადრებთ, თავს იმართლებს, რა ვქნათ, ქართული საბჭოე მანქანა არ

იხ. მ. 2 33

ახლოვდება სტუდენტთა მსოფლიო ჩემპიონატი ძიულში, რომელიც თბილისში გაიმართება. ამ პოპულარულ ასპარეზობის ღირსეულად ჩასატარებლად ჩვენი რესპუბლიკა გულმოდგინედ ემზადება. ემზადება ამ ასპარეზობის მთავარი ცენტრის — თბილისის სპორტის სასახლე. კარგა ხანია, აქ ი-

ინტენსიურად მიმდინარეობს სარეკონსტრუქციო სამუშაოები. ყოველ საღამოს თბილისის საქალაქო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარის ირაკლი ანდრიაშვილის ხელმძღვანელობით პირდაპირ სპორტის სასახლეში ტარდება შტაბის სწავლა, სადაც ახალიზებენ უფლებდლოურ შედეგებს, ისახება მომდ-

ენო სამუშაოების ჩატარებასთან დაკავშირებული კონკრეტული გეგმები. მშენებლები თავს არ ზოგავენ. მათს შემართებაზე ახლო მომავალში ჩვენს ვაჟთაში ცალკე გვექნება საუბარი.

ალექსანდრე კოტორაშვილის ფოტოგრაფია

პასუხი „ლელოს“

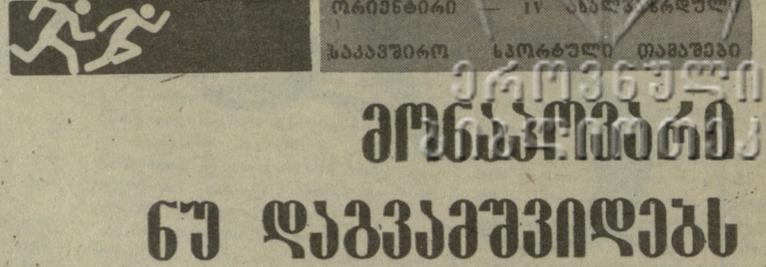
„ლელოს“ 22 ოქტომბრის ნომერში სხვა რაიონებთან ერთად ჩვენი რაიონიც იყო გაკრიტიკებული იმისათვის, რომ მონაწილეობა ვერ მივიღეთ რესპუბლიკის IV ახალგაზრდულ სპორტულ თამაშებში. კრიტიკა სამართლიანია.

რაისაბჭოს აღმასკომმა, ხელმძღვანელობს რა ფიზიკულტურულ-სპორტული მუშაობის ვადამართლად გაუმჯობესების მიზნით, დასახა და განახორცილა რესპუბლიკურ სპორტულ ასპარეზობებში ჩვენი ფიზიკულტურული კოლექტივების მონაწილეობის გააქტიურების ღონისძიებები.

მომავალშიც ყველაფერს გავაკეთებთ იმისათვის, რომ რაიონში შეიქმნას სპორტული მუშაობის გაუმჯობესების პირობები.

მ. შაბუაძე, რაიონული საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარის მოადგილე.

სახელმწიფო პროგრამა გვაპაუზებს

(დასასრული)

გვაქვს ვერაფერი ნუგეშია. ზოგი იქამდე აუბრალოებს საკითხს, აცხადებს, ქართული ენის მცოდნე მდივან-მემანქანები არა გვაქვს და საქმის წარმოებას რუსულ ენაზე ვწვევითო. აი, როგორ დადის ტექნიკურ მუშაკამდე სახელმწიფო ენის ბედ-იბნაობის საქმის წარმოებისა და მდივან-მემანქანების საკითხზე კვეთოთაც გვექნება საუბარი.

ბევრ ქართულ რედაქციას არა მუცხვს შტაბში მთარგმნელი. ისევეა მცირერიცხოვან ჩვენს რედაქციაში, მაგალითად, ყოველწლიურად ვინმე უნდა მოვწყვიტოთ ძირითად საქმეს, რომ რუსული კორესპონდენციები (ძირითადად ქართველი ავტორებისა) ვადმოაქართულოს. საქმეს ისიც ართულენ, რომ დღემდე არ გვაქვს ქართული სპორტული ტერმინოლოგიის სახელმძღვანელო. ამ საქმის დაჩქარება საშუაია, იმიტომაც, რომ დღემდე სპორტის კლასიკურ სახეობებს ქართველ ბავშვებს და გულშემბატოვრებს ვაცნობთ არა-ქართული ტერმინებით. თუ სპორტულ შეჯიბრებებზე და შესრულებულ ილეთებზე ქართული სპორტსმენები დაპარაკობენ, მათი საუბრის შინაარსს არაქართველი უფრო გაიგებს, ვიდრე ქართველი, რომელმაც სხვა ენა კარგად არ იცის. ისევე წყაროების ბრალია, და განა მარტო ტერმინებს ენება საქმე. უცხო გამოთქმების კორიანტელში თითო-ორიოდა სიტყვას თუ გამოუთვრევს ქართულს.

გასაოცარ უპასუხისმგებლობას იჩენს ის ხალხი, ვინც მოსაწვევი ბარათების, პროგრამების, ლოზუნგების, აფიშების ტექსტებს ადგენს. ადრე ეს ყველაფერი მეტწილად ქართულ და რუსულ ენებზე იბეჭდებოდა, ბოლოს კი იშვითად ვხედავდით ქართულს. თუმცა, უნდა ითქვას, ბოლო ხანებში სპორტსა-სკოლაში ამ საქმეში მკაცრი კონტროლი დააწესა და მდგომარეობა თანდათან სწორდება. ასეთივე უუარადღების გამოჩენა მართებთ სპორტული საზოგადოებისა და უწყებების ხელმძღვანელებს, რათა არა მარტო მათს აპარატში, არამედ დაქვემდებარებულ ორგანიზაციებშიც ადღევს ქართული ენის სტატუსი.

უკვე დიდი ხანა საქართველოში რესპუბლიკის ბირველობის ჩემპიონსა და პრიზიორებს აღარ ავიღებდენ მშობლიურ ენაზე შევსებული დიპლომებით. ქართულენოვანი სპორტელების მუშაობაში და თათბირებში ხომ ბევრჯან უგულვებლყოფილია ქართული ენა. ქართულენოვანი მეთოდური ლიტერატურის სიმცირეს ხელი იმანაც შეუწყო, რომ ვერც წიგნები უძრავობის პერიოდში, ფიქვალტურასა და სპორტში მომუშავე სპეციალისტებს დიდხანს, ძალიან დიდხანს არ ჰქონდათ უფლება მშობლიურ ენაზე წარებოდათ სამეცნიერო კვლევა-ძიება, დაეცვათ დისერტაცია (აქვე გვინდა ვთქვათ, ცხადია, იმას არავის უაყოფს, რომ აუცილებელია სხვა ენადან სპორტ ლიტერატურის ქართულად თარგმნა).

ახლა დავუბრუნდეთ ისევ მდივან-მემანქანეთა საკითხს. სწორია, ისინი ძალიან ცოტანი არიან, მაგრამ, ვფიქრობთ, მათი მომზადება პრობლემა არ უნდა იყოს. სახსრების კომპერირებით შეიძლება მოვაწყოთ ცენტრალიზებული კურსები თბილისში და რესპუბლიკის სხვა მხვილ ქალაქებში, რაიონებისთვის წინაწინააღმდეგე მონაწილეობა მოვაკვიროთ ეს საქმე. დაჩქარებას მოითხოვს აგრეთვე ქართულენოვანი ხელის საბეჭდი მანქანებით ფიქვალტურული დარგის დაწესებულებების უზრუნველყოფის საკითხი. თუგო არ იქნებოდა თუ თავად ვავსენდიოთ თუნდაც ერთ სახელო-სნოს, ხადაც დროებით სარგებლობისთვის ძველ საბეჭდ მანქანებს ავავადგენდით, შემდეგ კი ამ სახელო-სნოს სამსახური ისედაც აუცილებელი ვადგება.

პრობლემების გადაჭრა შეიძლება. ეს პროცესი უნდა დაგაჩქაროთ, რადგან ამას ქართული ენის სახელმწიფო პროგრამა გვაავალდებს.

და საერთაშორისო სარბიელზე ჩვენ ათლებების მიერ მოპოვებული წარმატებები. დიდი სპორტი მასობრივ სპორტს ეფუძნება, ჩვენ კი ქართულ ენაზე მეთოდური ლიტერატურაც არ გავაჩინა, ბავშვებთან მომუშავე მწვრთნელები მეცადინეობას მეტწილად რუსულად ატარებენ, არაქართული ტერმინოლოგიით ასწავლიან ილეთებს, საერთოდ სპორტსკოლების პედაგოგიური კოლექტივების მუშაობაში და თათბირებში ხომ ბევრჯან უგულვებლყოფილია ქართული ენა. ქართულენოვანი მეთოდური ლიტერატურის სიმცირეს ხელი იმანაც შეუწყო, რომ ვერც წიგნები უძრავობის პერიოდში, ფიქვალტურასა და სპორტში მომუშავე სპეციალისტებს დიდხანს, ძალიან დიდხანს არ ჰქონდათ უფლება მშობლიურ ენაზე წარებოდათ სამეცნიერო კვლევა-ძიება, დაეცვათ დისერტაცია (აქვე გვინდა ვთქვათ, ცხადია, იმას არავის უაყოფს, რომ აუცილებელია სხვა ენადან სპორტ ლიტერატურის ქართულად თარგმნა).

ახლა დავუბრუნდეთ ისევ მდივან-მემანქანეთა საკითხს. სწორია, ისინი ძალიან ცოტანი არიან, მაგრამ, ვფიქრობთ, მათი მომზადება პრობლემა არ უნდა იყოს. სახსრების კომპერირებით შეიძლება მოვაწყოთ ცენტრალიზებული კურსები თბილისში და რესპუბლიკის სხვა მხვილ ქალაქებში, რაიონებისთვის წინაწინააღმდეგე მონაწილეობა მოვაკვიროთ ეს საქმე. დაჩქარებას მოითხოვს აგრეთვე ქართულენოვანი ხელის საბეჭდი მანქანებით ფიქვალტურული დარგის დაწესებულებების უზრუნველყოფის საკითხი. თუგო არ იქნებოდა თუ თავად ვავსენდიოთ თუნდაც ერთ სახელო-სნოს, ხადაც დროებით სარგებლობისთვის ძველ საბეჭდ მანქანებს ავავადგენდით, შემდეგ კი ამ სახელო-სნოს სამსახური ისედაც აუცილებელი ვადგება.

პრობლემების გადაჭრა შეიძლება. ეს პროცესი უნდა დაგაჩქაროთ, რადგან ამას ქართული ენის სახელმწიფო პროგრამა გვაავალდებს.

და საერთაშორისო სარბიელზე ჩვენ ათლებების მიერ მოპოვებული წარმატებები. დიდი სპორტი მასობრივ სპორტს ეფუძნება, ჩვენ კი ქართულ ენაზე მეთოდური ლიტერატურაც არ გავაჩინა, ბავშვებთან მომუშავე მწვრთნელები მეცადინეობას მეტწილად რუსულად ატარებენ, არაქართული ტერმინოლოგიით ასწავლიან ილეთებს, საერთოდ სპორტსკოლების პედაგოგიური კოლექტივების მუშაობაში და თათბირებში ხომ ბევრჯან უგულვებლყოფილია ქართული ენა. ქართულენოვანი მეთოდური ლიტერატურის სიმცირეს ხელი იმანაც შეუწყო, რომ ვერც წიგნები უძრავობის პერიოდში, ფიქვალტურასა და სპორტში მომუშავე სპეციალისტებს დიდხანს, ძალიან დიდხანს არ ჰქონდათ უფლება მშობლიურ ენაზე წარებოდათ სამეცნიერო კვლევა-ძიება, დაეცვათ დისერტაცია (აქვე გვინდა ვთქვათ, ცხადია, იმას არავის უაყოფს, რომ აუცილებელია სხვა ენადან სპორტ ლიტერატურის ქართულად თარგმნა).

ახლა დავუბრუნდეთ ისევ მდივან-მემანქანეთა საკითხს. სწორია, ისინი ძალიან ცოტანი არიან, მაგრამ, ვფიქრობთ, მათი მომზადება პრობლემა არ უნდა იყოს. სახსრების კომპერირებით შეიძლება მოვაწყოთ ცენტრალიზებული კურსები თბილისში და რესპუბლიკის სხვა მხვილ ქალაქებში, რაიონებისთვის წინაწინააღმდეგე მონაწილეობა მოვაკვიროთ ეს საქმე. დაჩქარებას მოითხოვს აგრეთვე ქართულენოვანი ხელის საბეჭდი მანქანებით ფიქვალტურული დარგის დაწესებულებების უზრუნველყოფის საკითხი. თუგო არ იქნებოდა თუ თავად ვავსენდიოთ თუნდაც ერთ სახელო-სნოს, ხადაც დროებით სარგებლობისთვის ძველ საბეჭდ მანქანებს ავავადგენდით, შემდეგ კი ამ სახელო-სნოს სამსახური ისედაც აუცილებელი ვადგება.

პრობლემების გადაჭრა შეიძლება. ეს პროცესი უნდა დაგაჩქაროთ, რადგან ამას ქართული ენის სახელმწიფო პროგრამა გვაავალდებს.

დას, ვინც ამ დღეებში თანამედროვე სუბტილის ტექნიკურ სახეობებში (ფარეკობა, სროლა, სიბენონსო კონკურა) თბილისში გა-მართულ ღია რესპუბლიკურ პირველობას ესწრებოდა, ალბათ უჩვეულოდ მოეჩვენებოდა, რომ ასეთ არცთუ პრესტიჟულ ასპარეზობაში გამოდიოდა საქართველოს სუბტილის მთელი ელიტა — ვახტანგ იაგორაშვილი, რევაზ ლონიშვილი და ვიანესილე მალიშვილი. ჩვეულებრივ, ისეთი ტიტულიანი სპორტსმენები, როგორც ოლიმპიური თამაშების პრიზიორი ვ. იაგორაშვილი ან კიდევ მსოფლიოს ახალგაზრდულ გუნდურ ჩემპიონატში გამარჯვებული რ. ლონიშვილი და სპორტის კაბუტა "ნაკრების" წევრი ვ. მალიშვილი არიან, ასეთი თამაშების და ისიც არასრული პროგრამით ასპარეზობაში გამოსვლას თაკილობენ. დიან, შეჯიბრებას, რომელზეც სუბტილის ურთულეს სახეობებში სპორტსმენთა კლასის დახვეწას ისახავს მიზანად, უფრო სამუშაო ელფერი აქვს და, ამდენად იგი ჩვეულებრივ სპორტის-განაჯ შორს არის. მიუხედავად ამისა, დასახლებული სპორტსმენები და მათთან ერთად ყველა ის, ვისაც სხვადასხვა შეჯიბრებებში საქართველოს ღირსების დაცვა უზღვევს, შეიძლება ითქვას, უკლებლივ გამოდიან ამ შეჯიბრებაში. რაც შეეხება მის სარგებლობას, ეს იქიდანაც ჩანს, რომ ღია პირველობაში სომხეთის წარმომადგენლებიც მონაწილეობდნენ.

იქნებ სწორედ ამან საქართველოს თანამედროვე სუბტილეთა ბოლოდროინდელი წარმატებების საიდუმლოა? ჩვენი სპორტსმენები თვალსაჩინო გამარჯვებებით ამთავრებენ ოლიმპიური ოთხწლეულის

დამავეირგვინებელ სეზონს. თავად განსაჯეთ, სეულის ოლიმპიურ თამაშებში თბილისელი არმიელის ვახტანგ იაგორაშვილის მიერ მოპოვებული ბრიჯის მედალს რამდენიმე საკვირობო თუ საერთაშორისო მასშტაბის გამარჯვება უძლიოდა წინ. რაც შეეხება 20 წლის რევაზ ლონიშვილს, მან ამ შემოდგომაზე ეგვიპტის (დედაქალაქში ახალგაზრდულ მსოფლიო პირველობაზე დიდი წვლილი შეიტანა) საბჭოთა კავშირის გუნდის გამარჯვებაში და ოქროს მედალი დაიმსახურა, ამ წარმატებამდე კი ვაიმარჯვა პირად პირველობაში სოციალისტური ქვეყნების თანატოლთა ტრადიციულ ტურნირ "მეგობრობაში", რომელიც წელს ივნისში პრაღაში გაიმართა.

დაბოლოს, კაბუტა მეორე საკვირობო თამაშების პროგრამით უფაში გამართული შეჯიბრების შესახებ. იქ ასპარეზობის ბოლო დღემდე საქართველოს ნაკრები და მისი ლიდერი ვ. მალიშვილი მესამე ადგილს ინარჩუნებდნენ. მაგრამ უკანასკნელი სახეობის — რბენის შემდეგ მალიშვილი მეოთხე ადგილზე ჩნდა, გუნდმა კი მეექვსე ადგილზე გადაინაცვლა.

ყველაფერი ეს იმაზე მიგვიჩვენებს, რომ ჩვენი ქვეყნის ნაკრების წევრთა (მოზრდილები, ახალგაზრდები და კაბუტები) 33,5 პროცენტზე მეტად გაიზარდა საქართველოს სუბტილეთი. ჩვენსუბტილეთი კი წლებიწლები შედევების მიხედვით მთელ ქვეყნში მეორე ადგილზეა, დასახლებული წარმატებები, რა თქმა უნდა, ოდნავადაც არ იძლევა თვითდამშვიდების უფლებას.

იხ. გვ. 33

აპს თუ აპი არ ვუნოდით...

ანუ იმის შესახებ, როგორ დასწამეს ცილი პატიოსან მასწავლებელს

ამბავმა, რომელიც ქვემოთ უნდა მოგიხსნათ, ბევრი თავსტეხი და სადავოდარბო გავგინჩინა. ძნელი იყო უღირს საქციელში საჯაროდ გვეძილა ხანდაზმული კაცი. ჩვენში დასაბამიდან ძვალსა და რბილში გამჭადარი უფროსისადმი მორიდებისა და პატივისცემის გვერდის ავლა არცთუ ისე იოლი აღმოჩნდა. არადა, არც დამალვა-უთქმელობა ივარგებდა — სიმართლე ივარგებოდა, ცილისწამებისა და შურის აღზევებას უწყვეტად გვხვდა.

გვეგვიტორის რაიონის სოფელ ტა-ლერის მცხოვრები დიდი ქუონის ჩაის საბჭოთა მეურნეობის საშუალო სკოლის შრომითი აღზრდის მასწავლებელი, 1952 წლიდან სკე პარტიის წევრი აკაკი ხარბელია რედაქციაში გამოგზავნილ ლექსში გვეწერდა:

„გვეგვიტორის რაიონის სანაქე-ბიოს რეაწლიან სკოლაში ფიქვალტურული მუშაობა ჩამოილია. ფიზიკურის მასწავლებელად შეთავსებით მუშაობს დაწყებითი სწავლების სამხედრო ხელმძღვანელი, რომელიც სხვა სოფელში ცხოვრობს. უკმაყოფილებას გამოთქვამენ მშობლები. ფიზიკურის მასწავლებელი განათლების განყოფილების აზრს არ იზიარებს და ჩუქრად არ უთმობს ადგილს სპეციალისტს. გათხოვთ მილით ზომები“.

პარტიის ოფისის განყოფილების გამგე შაურ ჩეჩელავამ გაგვაცნო საკმაოდ სოლიდური ისტის „საქმე“, საიდანაც ირკვევია, რომ აკაკი ხარბელია „გამოსარჩლება“ მხოლოდ ჩვენს მომავალ თაობაზე მამულიშვილური გულსტკივილით არ იყო გამოწყვეული. ამის დასტურია საერთაშორისო კე გვეგვიტორის რაიონის პირველი მდივნის სახელზე დაწერილი იური აკაკის ძე ხარბელიას განცხადება. საქმეში რომ ამითავითვე შევიტანოთ სიციხად, ვთავაზობთ ამ განცხადების სრულ ტექსტს (სტლი და ცულოია): „განათლების განყოფილებაში ამგვარად ახალგაზრდობისკენ ყურადღება არის მიქცეული, მაგრამ ზოგიერთი ვადმონამთები ხელს უშლიან საქმეს და სთორებაც ხდება. ბატ-

ონო მდივანო ვარ 27 წლის, ცოლ-შვილიანი, ვარგალოლი, დამთავრებული მაქვს სამ. სკოლა, ამჟამად ვსწავლობ დუსწრებულად. მეხუთე კურსზე ჩხორიწყუს მექანიკურ ტექნიკუმში, 9 წელი ვმუშაობდი დიდიქუონის საბჭოთა მეურნეობაში ტალერის უბანში ფიქვალტურის ინსტრუქტორ-მეთოდისტად, 1988 წლის იანვარში მოვეხდი შტაბების შემცირებაში, მივბარე ჩვენი რაიონის განათლების განყოფილებას, განათლების განყოფილებამ გამონახა ადგილი სანაქეების რეაწლიან სკოლაში. ამ სკოლაში შეთავსებით მუშაობს ი. გოგია, ის სამხედრო ხელმძღვანელია დიდიქუონის სამ. სკოლაში, ის ყოველდღე უნდა იყოს ამ სკოლაში, აქვს სრული დატვირთვა, არის დირექტორის მოადგილე სამხედრო დარგში, ვიდაციის ხელმწიფობით 3 წლის წინათ შეთავსებით მოეწყო სანაქეების რეაწლიან სკოლაში ფიზიკური აღზრდის მასწავლებელი. სამი დღე იქ დავის. საქმე ქუონში სრულყოფილად არ კეთდება, ხოლო სანაქეების რეაწლიან სკოლაში კი საოცრებებია: ბავშვებს არცერთი სახის მოედანი არა აქვთ, სპორტული ინვენტარი არა აქვთ, ვაკეები უმუშაოა არ ტარდება, ხელფასი კი სრულად მი-აქვს გოგიას. ამჟამად განათლების განყოფილებაში ი. გოგიას მოთხოვა დაეთმო ერთ-ერთი ადგილი, მაგრამ კატეგორიული უარი განაცხადა, ხალხში ამბობს: მე ეს ადგილი ნაყიდი მაქვს ჩემთვის. ეთქვა და მოგვრდებოდადითო, როგორც ზემოთ მოვახსენეთ სამხედრო სამსახური გავლილი მაქვს, მაქვს წოდება, ოკაში ეკონომიკური მდგომარეობა არ მიწყობს ხელს, ამიტომ მოგებოდათ თქვენ პატივმული მდივანო და გიცე სიმართლე გზის ითვის.

ზოგიერთები ორ ადგილზე მუშაობენ მე კი უმუშეობი. ვარ, გათხოვთ დამეხმარებოთ.“

ა. ხარბელია, გვეგვიტორის რაიონის სოფ. ტა-ლერი. 11.IX.1988 წ.

ახლა კი გვეგვიტორის რაიონის განათლების განყოფილების გამგეს ლიანა ჩეჩენიას ვმოუყვარდით:

— აკაკი ხარბელია ჩემთან ცხრა ივნისს მოვიდა შვილის განცხადებით. თბილისში იური რომელიმე რეაწლიან სკოლაში მიმეწყო ფიქვალტურის მასწავლებელად. მე ვიცოდა, რომ ადრე იური ხარბელია დიდი ქუონის საბჭოთა მეურნეობაში მუშაობდა ფიქვალტურის ინსტრუქტორ-მეთოდისტად და წელს შტაბის შემცირებაში მოყვა. ვიცოდი ისიც, რომ მას ფიქვალტურული განათლება არ ჰქონდა, მაგრამ აკაკი ხარბელია ისე დაეინებოთ მოითხოვდა ადგილს, რომ შეგვიბრდა, თუ სადმე შტატი გამოჩნდა და სპეციალისტი არ გვეყოლებოდა, დროებით ავიყვან-მეთქი. სიმართლეს არ შეეგნებებოდა თითქოს იური გოგიასთვის ადგილის განთავსებულმა მეთხოვოს... „საქმეში“ დაცული საბუთები იური გოგიას სასარგებლოდ მეტყველებდა. ცილისწამება გამოდგა — სანაქეების რეაწლიან სკოლაში მუშაობსო. ენახეთ დიპლომის ასლი. იური გოგიას საქართველოს ფიქვალტურის ინსტრუქტი 1985 წელს დაუმთავრებია (დიპლომის ნომერი 155695). საქართველოს სახალხო განათლების სამინისტროს ინსტრუქციის შესაბამისად მას სრული უფლება აქვს იმუშაოს განაკეთსახეარზე. „საქმეში“ სხვა საბუთებთან ერთად დაცულია დიდი ქუონის საშუალო სკოლის და სანაქეების დირექციების დახასიათებები. ორივე სკოლის ხელმძღვანელობა იური გოგიას დადებითად ახასიათებს.

ზაურ ჩეჩელავა: „ლელოში“ აკაკი ხარბელია მიერ გავგზავნილმა ლექსში მთელ რაიონში დიდი უსიამოვნება გამოიწვია, გამოიყო კომპეტენტური კომისია, რომელმაც ძირფესვიანად შეამოწმა სანაქეების სკოლაში იური გოგიას მუშაობა. დასკვნა ასეთია: იმ პირობებში, რაც სკოლას გაჩნია, მასწავლებელს საყვედური არ ეთქმის.

ასკერ გავილის ერთხელ ნანახი სკოლიაო, ნათქვამია და პარტი-აკომის წარმომადგენელ ზურაბ ბურჭულაიასთან ერთად სანაქეების ობოში გავემგზავრეთ, მანამდე კი ვნათლებს ვანყოფილების გამგე ლიანა ჩეჩენიას დაგვიბრდა — ხარბელია ჩემთან დაგვიბრდა და შეგახვედრებოდა.

სკოლას სამი ერთსართულიანი შენობა აქვს (თანამედროვე ადამიანს ალბათ გაუბრუნდება იმის წარმოდგენა რა პირობებში სწავლობენ ბავშვები — ჩამტვრეულია ფანჯრები, საკლასო ოთახებში ქვრიდან მრავალ ადგილას ჩამოდის წვიმის წყალი, შულახულია კედლები, სცოვათ ბავშვებს...).

გავეცანით იური გოგიას საქმიანობას. იგი ძირითადად ემთხვევა რაიონის კომისიის დასკვნას. დამატებით კი იმას გიტყვით, რომ სკოლის ფიქვალტურული ბავშვები ელემენტარულად არ ამყაყოფილებს თანამედროვე მოთხოვნებს, არა აქვს საბჭოთა დარბაზი, ინვენტარი. ერთადერთი ადგილი, სადაც კარგ ამინდში გაკეთობის ჩატარება შეიძლება, არის იური გოგიას ინიციატივით მოწყობილი სპორტული მოედანი. ამ მოედნის დათვლიერებამ, პედაგოგებთან საუბარში, დაგვარწმუნა, რომ გოგიას მართლაც დიდი შრომა გაუწევია სკოლის სპორტული ბაზის მოსაწყობად. ერთი კაცი, ცხადია, ასეთ მწირ პირობებში ბევრს ვერაფერს ვადგება, რაიონის ხელმძღვანელობამ უნდა იზრუნოს, რომ სკოლას მოსწავლეთა ფიზიკურ აღზრდის მიზნით პირობები მინც შეუქმნას. მითუმეტეს, დღეს, როდესაც მთის რეგიონების სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესებას ესოდენ დიდი ყურადღება ეთმობა.

შესამოწმებელი დაგვჩანა მხოლოდ ერთი საკითხი — რატომ გამოთქვამდნენ მშობლები უკმაყოფილებას გოგიას მუშაობით?

— ჩემი შვილი მეშვიდე კლასში სწავლობს. ფიქვალტურის ასწავლების იური გოგია. არც მოსწავლეთისგან და არც მშობლებისგან ფიქვალტურის მასწავლებელზე აუგი არ გამოვიდა, პირიქით, სოფელში პატივისცემით იხსენიებენ, ამბობს ნა-ხელს ნაჭყებია.

ქალბატონ ნანულის თანასოფლებში დაუჭირეს მხარი.

ახლა მთავარი იყო რას გვეტყოდნენ მომჩივნები. ტალერის საშუალო სკოლის დირექტორმა იური კვეშელავამ თქვა: აკაკი ხარბელია ვახებ, სიტყვა-სიტყვით ვადა-ლიათ თქვენი დანაბარები, მაგრამ მივასუხა — მე, მაგათთან არაფერი საქმე მაქვს, რძალი მყავს ავილ და ქუთაისში სანახავად უნდა წავიდეო“.

აკაკი ხარბელიას დიდი ქუონის ჩაის საბჭოთა მეურნეობის საშუალო სკოლაშიც მივაციებთ, მაგრამ ამაოდ. იგი არც ტალერში საკუთარ სახლში აღმოჩნდა. ასევე სამუშაო ადგილზე ვერ ვნახეთ ჩაის მრეწველობის გვეგვიტორის საწარმოო გაერთიანების დიდი ქუონის ხარბელია.

აი, ასე მოისურვა აკაკი ხარბელია სრულიად უსაფუძვლოდ ატორიტეტი შეეღება პატიოსანი მუშაკის იური გოგიასთვის. მოისურვა სახელი გაეტეხა მისთვის მოსწავლეთს, პედაგოგებს, თანასოფლებებს, მტრისა თუ მოყვრის თვალში. პარტიის რაიონში გამოგზავნილ განცხადებაში ხარბელია არცთუ ირიბად გოგიას ბრალად სდებს, რომ მან ფიქვალტურის მასწავლებლის ადგილი იყიდა, ეს კი, მოგვსენებთ, სერიოზული საკითხია და, ვფიქრობთ, შესაბამისმა ორგანოებმა უთუოდ უნდა ვაარკვიონ. ჩვენი მხრიდან კი მხოლოდ იმის თქმა შეგვიძლია, რომ კაცმა მიზნის გულისათვის ყველაფერი არ უნდა იკაროს. აკაკი ხარბელიას მიზანი აშკარაა — როგორმე გოგიას ადგილზე თავისი შვილი დანიშნოს. „გოგია სპეციალისტს ადგილს არ უთმობსო“, როდიდანაა, რომ ჩხორიწყუს მექანიკური ტექნიკუმის, თუნდაც მეხუთე კურსის სტუდენტებს, ფიზიკურის საგნის სწავლების უფლებას აძლევდნენ, მითუმეტეს ახლა, როდესაც ასე გაიზარდა ფიზიკური აღზრდის როლი სკოლებში?

ვალდომ კიანაძე, საქართველოს სსრ სახალხო განათლების სამინისტროს წარმომადგენელი.

ჯემალ კახრამაძე, „ლელოს“ სპეცკორესპონდენტი.

გამართა რესპუბლიკის საფეხბურთო ჩემპიონატის მე-40 ტურის შეხვედრები.

„მადაროელი“ (ქობულთა) — „სპარტაკი“ (ცხინვალი) 1:1. მსაჯი ო. გუნთაძე (თბილისი). გოლები: სევესტრულო (სპარტაკი), მარლივი (სპარტაკი).

მსაჯთან კამათისთვის გააფრთხილეს ვ. ქველაძე (სპარტაკი) და ი. ჯიბუაძე (სპარტაკი). „სულთრი“ (ჯანი) — „ბახტრიონი“ (ანბნაძე) 2:3. მსაჯი ვ. ეჯიბა (თბილისი). გოლები: პიკიძე, დვალიშვილი (სულთრი), ბედოშვილი, ორმოცაძე, კახიძე (ბახტრიონი).

„მადნეული“ (ბოლნისი) — „სამეგრელო“ (ჩხორაწყუ) 4:1. მსაჯი თ. ხადაგიანი (თბილისი). გოლები: ყიფშიძე, ბაღ. უგულავა, ჯგერაძე, სამხარაძე (მადნეული), ქვიციანი (სამეგრელო).

მსაჯთან კამათისთვის გააფრთხილეს ჯ. ბენდელიანი, ხოლო სასტვენის შემდეგ ბურთის განზრახ გადაცემისთვის — მ. ქვიციანი (ორივე — სამეგრელო).

„სქური“ (წყალტუბო) — „მეზბეტი“ (ტყეპალი) 1:0. მსაჯი ა. ხილაძე (თბილისი). გოლი: ზარქუა (სქური).

მსაჯთან კამათისთვის გააფრთხილეს ა. არსენიძე (მეზბეტი), ხოლო დროის განზრახ გაყვანისთვის — თ. კვარაცხელია (სქური). „სალხინო“ (გეგეჭკორი) — „არმაზი“ (მცხეთა) 4:1. მსაჯი ი. კანდელიანი (თბილისი). გოლები: ზ. დანელია, გ. დანელია, მურმანაძე, ოდიშარია (სალხინო), მამულაშვილი (არმაზი).

„საოგნო“ (თერჯოლა) — „ფიფრა“ (ზაგრა) 3:0. მსაჯი ნ. კილაძე (თბილისი). გოლები: ფანჩულაძე, ქურცაძე, ახვლედიანი (საოგნო).

„დინამო“ (ზუგდიდი) — „დურუჯი“ (ყვარელი) 4:5. მსაჯი ვ. შელია (ქუთაისი). გოლები: ჯავახიშვილი, მალანია, შეროზია, აფაქიძე (დინამო), ელოევი, ტაყაიშვილი-2, მეჭავბეშვილი, მინდიაშვილი (დურუჯი).

ფიზკულტურის ინსტიტუტი (თბილისი) — „მეტალურგი“ (ზეტაფონი) 4:3. მსაჯი რ. ვერულაშვილი (თბილისი). გოლები: ლაცაბიძე-2, ბაქრაძე-2 (ფიზკ. ინსტიტ.), ძიძიშვილი, ფრუხიძე, ნ. კიკნაძე (მეტალურგი).

„გორისი“ (ცხაქავა) — „ქართლი“ (გორის რ-ნი) 3:0. მსაჯი დ. მენთე-შვილი (თბილისი). გოლები: ნოდიაშვილი-2 (გორისი).

„დინამო“ (გაგრა) — „მადრევიანი“ (წყალტუბო) 2:1. მსაჯი თ. კურტანიძე (თბილისი). გოლები: ჩეკუნოვი, კვარაცხელია (დინამო), ცნობილიძე (მადრევიანი).

„კოლხეთი“ (ხობი) — „ამირანი“ (ოჩამჩირე) 3:1. მსაჯი თ. ლაცაბიძე (თბილისი).

(თბილისი). გოლები: ქომეთიანი-3 (კოლხეთი), როსტობაია (ამირანი).

მსაჯთან რეპორტი

3 დეკემბერი
„სპარტაკი“ (ცხინვალი) — „საპარტაკი“ (თერჯოლა). ვ. ეჯიბა, ი. ჯიბუაძე, მადნეული (თბილისი), დ. რეხვიაშვილი (გორისი). „მეზბეტი“ (ტყეპალი) — „სალხინო“ (გეგეჭკორი). დ. გავნიძე, ზ. დარჩია, თ. გუნთაძე (თბილისი). „ივერია“ (ზაგრა) — „სულთრი“ (ჯანი). ტ. ნიშნაიანი, ვ. კლიშინკო, ი. კანდელიანი (თბილისი). „არმაზი“ (მცხეთა) — „ეგრისი“ (ცხაქავა). თ. ხადაგიანი, გ. ხეჩუაშვილი, თ. კურტანიძე (თბილისი). „დურუჯი“ (ყვარელი) — „მადნეული“ (ბოლნისი). ა. კვარაცხელია, რ. ტალიაშვილი, თ. საყვარელაშვილი (თბილისი). „ქართლი“ (გორის რ-ნი) — „დინამო“ (გაგრა). ა. მანუჩიანი, ა. შილაძე, რ. ნოზაძე (თბილისი). „მეტალურგი“ (ზეტაფონი) — „სქური“ (წყალტუბო). მ. კობახიძე, ვ. ხეჩუაშვილი, თ. ხოფიაშვილი (თბილისი). „ბახტრიონი“ (ანბნაძე) — „დინამო“ (ზუგდიდი). გ. ხეჩუაშვილი, ა. წარბაქიანი, ზ. ლაცაბიძე (თბილისი). „სამეგრელო“ (ჩხორაწყუ) — ფიზკულტურის ინსტიტუტი (თბილისი). ვ. მინდიაშვილი, ე. ხილაძე, დ. მგელიაძე (თბილისი). „მადრევიანი“ (წყალტუბო) — „კოლხეთი“ (ხობი). მ. კვლეძი, ნ. ბიძინაშვილი, დ. მენთე-შვილი (თბილისი). „ამირანი“ (ოჩამჩირე) — „მადაროელი“ (ქობულთა). ჯ. წერეთელი, მ. ფოლადაშვილი. გ. გელაძე (რუსთავი).

ბათუმის ცხრილი

Table with 5 columns: Team, Goals, Assists, Cards, etc. for Batumi teams.

გუნდის სტამბულში შედგა 1990 წლის მსოფლიოს საფეხბურთო ჩემპიონატის შესარჩევი მატჩი ევროპის ზონის III ჯგუფის გუნდებს შორის, თურქეთის ფეხბურთელებმა მიიღეს გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის ნაკრები (შეგასწავლეს, ამ ჯგუფში გამოდის სსრ კავშირის გუნდი).

თამაში დამთავრდა თურქეთის ნაკრების გამარჯვებით — 3:1 (1:0). სტამბულში გაიმართა ჩვენი ფეხბურთელების მეტოქეთა შესარჩევი მატჩი ახალგაზრდული გუნდების ევროპის ჩემპიონატის პროგრამით (ასაკი 21 წლამდე). თურქეთის ფეხბურთელებმა გამარჯვება მოიპოვეს გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის გუნდთან შეხვედრა-

ჩილის ფეხბურთის დისკვალიფიკაცია

ფეხბურთის საერთაშორისო ფედერაციის ბოლო ხანებში მკაცრი ზომების მიღება მოუხდა ამერიკის კონტინენტის საფეხბურთო ფედერაციების მიმართ.

პირველი საწიკო ამას წინათ გამოუტანეს მექსიკის ფედერაციის იმის გამო, რომ ამ ქვეყნის ჰაბუკთა ნაკრებმა თავის შემადგენლობაში ათამაშა ხნოვანი ასაკის, გადაზრდილი ფეხბურთელები, იქაურმა ფედერაციამ კი ამას დროული კონტროლი არ გაუწია.

ასევე გადამჭრელ ზომას მიმართა ფიფრა ჩილის ფედერაციის მიმართ, თუმცა, აღკვეთის ვადა გერმანიის განსაზღვრული არაა. ჩილის კლუბები და ნაკრები გუნდები ჭიკჭიკობით მონაწილეობს ვერ მიღებენ საერთაშორისო შეჯიბრებებში და, როგორც ფეხბურთის საერთაშორისო ფედერაციის გენერალური მდივანმა ი. ბლატერმა განმარტა, ეს გადაწყვეტილება მთლიანად შეესაბამება ფიფრის სტატუსს.

შესაბამისად ამისა, არის საშიშროება, რომ ჩილის ნაკრები მო-

წოდებდეს ვერ მიიღებს მსოფლიო ჩემპიონატში (სამხრეთ ამერიკის ზონა, III ჯგუფი; ბრაზილია, ვენესუელა, ჩილი).

ფეხბურთის საერთაშორისო ფედერაციის წარმომადგენელმა გ. ტონონიმ თურქეთის ნაკრებს განუცხადა, რომ პრობლემის წარმატებით გადასაჭრელად არსებობს ერთადერთი საშუალება: ჩილიელებმა ზუსტად უნდა შესარტონ თავიანთი მოვალეობანი და გადაინადონ ის თანხა, რომელიც მათ ავალთ.

ფიფრამ ამ გადაწყვეტილებას წინ უძღოდა ხანგრძლივი დავა ჩილის ფედერაციასთან მოთამაშეთა ტრანსფერის გამო. საქმე ეხება ჩილის ეროვნული ნაკრების 20 წლის თავდასხმულს იგ ბასის, ჩილის „ივერტონმა“ 1987 წლის ივნისში გადაწყვიტა ი. ბასი მექსიკის „ატლანტისის“ მიყვინა და სამისო კონტრაქტსაც მოაწერა ხელი.

მაგრამ შემდგომში „ივერტონმა“ სხვა უფრო ხელსაყრელი წინადადება მიიღო სავანის ფეხბურთის „რეიმისისგან“ და „ატლანტისის“ ნაცვლად მას მიჰყვინდა თავისი ფორვარდი. ჩილის ფეხბურთის ფედერაციამ ეს გარიგება დაადასტურა.

„ატლანტისმა“ კონტრაქტის დარღვე-

ში — 3:2 (2:2). ჯგუფში დიდებულ ავსტრიელი ფეხბურთელები. რომლებსაც ორ მატჩში 3 ქულა აქვთ მოპოვეული. მომდევნო ალგებრზე არიან თურქეთისა (2 ქულა) და მსოფლიო ჩემპიონატის შემდეგ გუნდები.

სსრ კავშირის ახალგაზრდა ფეხბურთელები თავიანთ მორტე შეხვედრას მომავალი წლის 25 აპრილს გამართავენ შინ გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის გუნდთან.

გისთვის კომპენსაცია მოითხოვა 46 ათასი დოლარის ოდენობით, რასაც „ივერტონმა“ კატეგორიული უარით უპასუხა. ჩილის ფეხბურთის ფედერაციამ თავდაპირველად თავისი კლუბის მხარე დაიჭირა, მაგრამ შემდეგ ნეიტრალურ პოზიციას გადავიდა და განცხადებდა, რომ ყველაფერი ეს მას არ ეხება.

ფეხბურთის საერთაშორისო ფედერაციამ ოფიციალური წესების დაცვა მოითხოვა, ჩილიელები კი ამ მოთხოვნებს უარყოფდნენ. ამის გამო ფიფრა იძულებული გახდა ასეთი მკაცრი გადაწყვეტილება მიეღო.

მაშინვე საფრთხის წინაშე აღმოჩნდა ჩილისა და ურუგვაის ნაკრები გუნდების მატჩის საქმე და, საერთოდ, ჩილიელები საერთაშორისო შეხვედრების საერთო პროგრამაც.

როგორც იტყობინებთან, ჩილის ფეხბურთის ფედერაციამ აღიარა, რომ იძულებულია დაემორჩილოს დაწესებულ კანონებს და ფეხბურთის საერთაშორისო ფედერაციაში გაგზავნა ქვიციანი 46 ათასი დოლარის ოდენობით, რომელიც მექსიკის „ატლანტის“ უნდა გადაეცე-

„მეხლენი“ 15 25
„ანდერლექტი“ 15 28
„ლიევი“ 15 28

გამართა ევროპის ქვეყნების ჩემპიონატების მორტიკ ტურის მატჩები:

Table with 5 columns: Team, Goals, Assists, Cards, etc. for European teams.

საერთაშორისო ფეხბურთის ფედერაციის საპარტიკო

Table with 5 columns: Team, Goals, Assists, Cards, etc. for international teams.

ინგლისი

Table with 5 columns: Team, Goals, Assists, Cards, etc. for English teams.

„ალია“: საპარტიკო, ჯიფიანა, ოხანა და სხვები

უცხოეთის სპორტის ამბებთან, უცხოელი ვარსკვლავების შესახებ მასალების მომზადებისას პრიორიტეტი უდავოდ საზღვარგარეთულ ჟურნალ-გაზეთებს ეკუთვნის. „ლოლოს“ ფურცლებზე არაერთხელ გამოქვეყნებულა ინგლისური, გერმანული, იუგოსლავური და სხვა ქვეყნების პრესიდან მომზადებული საინტერესო ინფორმაციები, პუბლიკაციები.

დღევანდელი პუბლიკაცია, რომელშიც ამჟამად უკვე საქმიანდ პოპულარულ ფეხბურთელებს, ბელოვის „მექელენის“ ნახევარმცემელზე ელი ოხანაზე ვიამბობთ, მომზადებულია უცხოური... ქართული-ლოლოსი გაზეთიდან — ალია საპარტიკო-ლოლოსი. ისრაელში მცხოვრები ქართველი ებრაელების საყვარელი გაზეთი, საყვარელი, მაგრამ არა ერთადერთი.

„ალიას“ რამდენიმე ნომრის გადათვალიერებაც საქმიანია, რომ დარწმუნდეთ თუ როგორ აინტერესებთ იქაურ თანამემამულეებს საქართველოს ამბები, კულტურისა და მეცნიერების მიწვევები, სპორტული სახალციქო. გაზეთის ავტორტოს ნომერში ვრცელი ადგილი უჭირავს გაზეთ „კომუნისტური“ გადმოშვების თურქული ელვრე ბერიშვილის ინტერვიუს დავით ყიფიათან, გამოქვეყნებულია ინფორმაციები „დინამოს“ კალათბურთელების შეხვედრაზე „ატლანტა ჰოქსთან“, ფეხბურთში საქმიანობა ჩემპიონატის მიმდინარეობაზე — ეს სასაინფორმაციო ფაქტია. აქვე უნდა დავიხსენოთ, რომ ქართველი ებრაელებს საერთოდ ახარებთ სხვა თანამემამულეთა წარმატებებიც.

ჩვენი თანამემამულე ელი ოხანა — ასე ეწოდება ბელგიაში მოთამაშე ებრაელ ფეხბურთელთან გამოქვეყნებულ ინტერვიუს.

იურუმალა ელი ოხანა, წელიწადნახევარზე მეტია, რაც „მექელენის“ გამოდის. იგი წლების განმავლობაში იურუსალიმის „ბეთთარში“ თამაშობდა და მის რიგებში ორი სეზონის უკან ისრაელის ჩემპიონის ტიტულაციას მოიპოვა.

„მექელენმა“ ოხანაში 250 000 დოლარი გადაიხადა. არც შემდგომად არჩევანში, ოხანამ მშვენიერად ჩაატარა სეზონი: გუნდმა, როგორც იცით, ევროპის თასის მფლობელთა თასი მოიპოვა, და არც ამჟამად თამაშობს, როგორც შინ, ისე ევროპულ ტურნირებზე ურიგოდ. ამ წარმატების შემდეგ ოხანას ავტორიტეტმა, აქციების კურსმა საგრძობლად აიწია. გამოქონა ცნობა, რომ ერთ-ერთი იტალიური კლუბი მზადაა მასში მილიონი დოლარი გადაიხადოს.

„მექელენს“ ჩემში გადახდილი თანხა ოთხმაჯად აუზნახოურე. ამას ყოველგვარი ტრამპის გარე-

შე ვამბობ, — განუცხადა თურქული ნაკრებს საშობლოში სტუმრად ჩამოსულმა ფეხბურთელმა, — როდესაც ბელგიაში ჩამოვედი, გუნდის მწვრთნელმა მიკბა-მოკბების გარეშე მითხრა: იცით თუ არა, რომ ბევრმა თქვენმა თანამემამულემ ბელგიაში ვერ გამართლა და უკან დაბრუნდა, რადგან აქაური ფეხბურთის კლასის დონეს ვერ შეგუვნო. იცით რა ვუპასუხე? მე სხვა ვარ, მე ელი ოხანა (!) ვარ-მეთქი. მწვრთნელი ვერ მიხვდა, საიდან მქონდა ამდენი თავდაჯერება. ახლა კი დავამტკიცე, რომ ჩემი ადგილი ბელგია არ არის. იტალიის „ატლანტა“ ჩემში მილიონ დოლარის გადასახდელად არის მზად, „მექელენი“ კი მილიონნახევარს თხოვს, თუმცა პირადად „იუვენტუსში“ თამაშს ვაპირებ. იტალიური ფეხბურთის სტილი ჩემს სტილშია. ასეთ ფეხბურთს ვეთაყვანები. არ ვიცი დავამწვინებ თუ არა ისეთი ფეხბურთელების კოპორტას, როგორც მარადონა, ბასტენი, გულტი, რაში, კარეკა და ლაუდრუბი არიან (ალია) მათ მოიხსენიებს, როგორც ბესტენი, ხოლოტი, ლოდრობი, კარაქა, მაგრამ სიმძლეებს არ შეგუშინებდი.

ქვეყნობით კი ელი ოხანა კვლავ „მექელენს“ ემსახურება. აქვე უნდა დავიხსენოთ, რომ ბელგის პროფესიულ კლუბებში გამოდიან მისი თანამემამულენი და მეგობრები: ელი ბელგალიერი, რომელიც როზენტალი და შალდი თიქვა.

„მექელენს“ ჩემში გადახდილი თანხა ოთხმაჯად აუზნახოურე. ამას ყოველგვარი ტრამპის გარე-

შე ვამბობ, — განუცხადა თურქული ნაკრებს საშობლოში სტუმრად ჩამოსულმა ფეხბურთელმა, — როდესაც ბელგიაში ჩამოვედი, გუნდის მწვრთნელმა მიკბა-მოკბების გარეშე მითხრა: იცით თუ არა, რომ ბევრმა თქვენმა თანამემამულემ ბელგიაში ვერ გამართლა და უკან დაბრუნდა, რადგან აქაური ფეხბურთის კლასის დონეს ვერ შეგუვნო. იცით რა ვუპასუხე? მე სხვა ვარ, მე ელი ოხანა (!) ვარ-მეთქი. მწვრთნელი ვერ მიხვდა, საიდან მქონდა ამდენი თავდაჯერება. ახლა კი დავამტკიცე, რომ ჩემი ადგილი ბელგია არ არის. იტალიის „ატლანტა“ ჩემში მილიონ დოლარის გადასახდელად არის მზად, „მექელენი“ კი მილიონნახევარს თხოვს, თუმცა პირადად „იუვენტუსში“ თამაშს ვაპირებ. იტალიური ფეხბურთის სტილი ჩემს სტილშია. ასეთ ფეხბურთს ვეთაყვანები. არ ვიცი დავამწვინებ თუ არა ისეთი ფეხბურთელების კოპორტას, როგორც მარადონა, ბასტენი, გულტი, რაში, კარეკა და ლაუდრუბი არიან (ალია) მათ მოიხსენიებს, როგორც ბესტენი, ხოლოტი, ლოდრობი, კარაქა, მაგრამ სიმძლეებს არ შეგუშინებდი.

ქვეყნობით კი ელი ოხანა კვლავ „მექელენს“ ემსახურება. აქვე უნდა დავიხსენოთ, რომ ბელგის პროფესიულ კლუბებში გამოდიან მისი თანამემამულენი და მეგობრები: ელი ბელგალიერი, რომელიც როზენტალი და შალდი თიქვა.

„მექელენს“ ჩემში გადახდილი თანხა ოთხმაჯად აუზნახოურე. ამას ყოველგვარი ტრამპის გარე-

შეხვედრები

Table with 5 columns: Team, Goals, Assists, Cards, etc. for matches.

ჩილისი

Table with 5 columns: Team, Goals, Assists, Cards, etc. for Chilean teams.

მონაპოვარი ნუ დაგვამოვიდას

(დასასრული)

ასეთი დამშვიდებელი დამშვიდებელი. ამისი მაგალითი სპორტში უამრავია. ამიტომ არც ამ წერილის მიზანია თავის მოწონება. პირიქით, ქართული ხუთბიძის ნაკლებად უნდა ვილაპარაკოთ და რაც შეიძლება ჩამამოვლო.

საქმე ის არის, რომ ყველა მიღწევა, რაც საღვთისმეტყველო რესპუბლიკის ხუთბიძის აქვთ მოპოვებული, მოდის თბილისზე, სადაც ცხრა ათეულამდე ახალგაზრდა და მოზარდი ეუფლებად სპორტის ამ ქვეპირდად რაინდულ სახეობას და წარმატებებიც უმთავრესად განაპირობა იმან, რომ თბილისის არმიის სპორტულმა კლუბმა შექმნა კარგი ბაზა — თანამედროვე ტექნიკით აღჭურვილი ტირით, აუზით, დარბაზებით, სარეაბილიტაციო ცენტრითა და ა. შ. ამ დღეებში კი მოსკოვის ცსკა-მ ბაზას გამოუყო 6 ცხენი, რაც დიდ დანებარება არივლ სპორტსმენებს ოსტატობის ამაღლებაში.

სულ სხვა ვითარებაა: საზოგადოება „დინამოში“. ერთი შეხედვით დამაიმედებელი იყო ის, რომ მარშან რესპუბლიკურმა საბჭოთა სოხუმში დაუშვა ხუთბიძის მწვრთნელის სამატო ერთეული და იქ საქართველოს სპორტსაბჭოს სამუშაოდ მივლინა ზუგდიდელი სპორტის ოსტატი გიორგი გოგუაძე. მწვრთნელმა შექმნა ჯგუფი და ზუსტად ერთი წლის შემდეგ რესპუბლიკური კლუბთა და ახალგაზრდულ თამაშებში აფხაზეთის სპორტსმენებიც გამოჩნდნენ. მათგან ერთი — ანდრეი ბელოუსოვი — საქართველოს ნაკრების წევრობის კანდიდატი გახდა. დინამოელებს სხვებმა უნდა მიზამოთ, რომ თანამედროვე ხუთბიძის აფხაზეთში დიდი გასაქანი ჰყოფს. დღეს კი შეიძლება ითქვას, მის დედქალაქში თანამედროვე ხუთბიძის ჩაშლის პირამდეა მიხული.

გონები, რომელთაც თანამედროვე ხუთბიძის მეცადინეობის სურვილი ექნებოდათ. იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ ბოლოს და ბოლოს დაძლევეთ საღვთისმეტყველო და 1991 წლამდე ხუთბიძის ქალეხიც გამოჩნდებიან. მანამდე კი ჩვენს ხუთბიძეებს სერიოზული გამოცდა ელით. ეს გაისად ზაფხულში მოხდება, როცა 7-14 ივლისს ლვოვში თავს მოიყრიან IV საკავშირო ახალგაზრდული თამაშების მონაწილენი. იქ გამოსასვლელად 7-კაციანი გუნდი იქნება საჭირო, რადგან პირდაპირ პირველობის მონაწილე 3 სპორტსმენის ვარდა 4-4 სპორტსმენისაგან შემდგარი გუნდები ესტაფეტაში გაითამაშებენ პირველობას. ასეთი რეგლამენტი პირველობა ახალგაზრდულ შეჯიბრებაზე და ამიტომაც კირს თანაბარი ძალის სპორტსმენთა მონახვა, რაც დიდ სირთულეებს უქმნის ნაკრებთან მომუშავე მწვრთნელს. დღეს კი ნაკრების კანდიდატები არიან რევაზ ლობიჯიანი, ნოდარ შამოიანი, ვიჩხელავ კაცებანი, ვიჩხელავ მალიშვილი და სხვები, რომლებიც უკვე შეუდგნენ IV საკავშირო თამაშებისთვის მზადებას. ამ მზადების ერთ-ერთი ეტაპი იყო რესპუბლიკის პირველობა ტექნიკურ სახეობებში, სადაც სპორტსმენები თითოეულ სახეობაში ორ-ორჯერ გამოდიოდნენ სტარტზე. აქ ჯერ თბილისელი დიმიტრი გორდინევი დაწინაურდა, მას „კლავში ჩაუდგა“ ვ. იაგორაშვილი, მაგრამ „მეორე წრის“ ფარეკობის შემდეგ წინ გაიჭრა ერევნელი ტ. მაგინიანი, რომელმაც საფორტო ბილიკებზე 1150 ქულა დააგროვა. ეს საკმარისი აღმოჩნდა იმისთვის, რომ შეჯიბრების დამთავრებამდე შეინარსა ხელიდან არ გაეშვა პირველობა. ფარეკობაში დ. გორდინევის 1000 ქულა დაუგროვდა, ვ. იაგორაშვილს — 1030. მასპინძლებს ლიდერის დაწვევის შანსი სროლაში გაუჩნდათ, მაგრამ იაგორაშვილმა 194, დ. გორდინევი კი 191 ქულით გაამდიდრეს ნადავლი, მაგინიანი კი დააგროვა 195 ქულა, იმდენივე, რამდენიც ვ. მალიშვილს ჰქონდა.

საბოლოოდ საპრიზო ადგილები ასე განაწილდა: ტ. მაგინიანი (5.217), ვ. მალიშვილი (5.011), დ. გორდინევი (4.999), ვ. იაგორაშვილი (4.934).

უახან ვიზინაძე.

სპორტული დეკემბერი

1-4. თავისუფალი ჰიდაობა. საქართველოს სსრ პირველობა 1970-1972 წლებში დაბადებულ სპორტსმენებს შორის. ქუთაისი.

1-4. კლასიკური ჰიდაობა. რესპუბლიკური ტურნირი სპორტის დამსახურებული ოსტატის თ. ყაზარაშვილის პრიზზე. რუსთავი.

2-16. ჰადრაი. საქართველოს სსრ ჩემპიონატი 1973-1974 წლებში დაბადებულ გოგონებს შორის. თბილისი.

2-16. ჰადრაი. საქართველოს სსრ ჩემპიონატი ჰადრაი შორის. თბილისი.

3-4. ძიულ. IV რესპუბლიკური ახალგაზრდული თამაშები. თბილისი.

6-14. წყალბურთი. საქართველოს სსრ თასზე. თბილისი.

7-10. მხატვრული ტანვარჯიში. საქართველოს სსრ ჩემპიონატი და რესპუბლიკური შეჯიბრება ჯგუფურ ვარჯიშებში. ბათუმი.

9-11. ცურვა. საქართველოს სსრ თასის გათამაშება მოზრდილებს, ჰაბუკებს და 1973-1974 წლებში დაბადებულ და უმცროსი ასაკის

გოგონებს შორის. თბილისი.

12-14. თავისუფალი ჰიდაობა. საქართველოს სსრ ჩემპიონატი 1974-1975 წლებში დაბადებულ სპორტსმენებს შორის. ცხინვალი.

12-18. სათხილამურო სპორტი. ფრისტილი. სსრ კავშირის 1989 წლის თასის გათამაშება. II ეტაპი. გულაური.

13-16. კრივი. საერთაშორისო შეხვედრა საქართველო — კუბა. თბილისი.

13-16. კრივი. საერთაშორისო ტურნირი 1970-1971 წლებში დაბადებულ ოუნორებს შორის. თბილისი.

13-18. სპორტული ტანვარჯიში. საქართველოს სსრ ჩემპიონატი და თასის გათამაშება ცალკეულ იარაღებზე. თბილისი.

14-18. კალათბურთი. საქართველოს სსრ პირველობა 1971-1972 წლებში დაბადებულ ჰაბუკთა შორის. თბილისი.

14-18. კლასიკური ჰიდაობა — სსრ კავშირის 1989 წლის ჩემპიონატი. ზონები. ქუთაისი, ნოვო-

სიბიძკი-გროდნო, ლუბინადავ.

20-24. კალათბურთი. 1971-1972 წლებში დაბადებულ გოგონათა საქართველოს სსრ პირველობა თბილისი.

20-24. კრივი. საქართველოს სსრ ჩემპიონატი. ქუთაისი.

22-25. თავისუფალი ჰიდაობა. საქართველოს სსრ პირველობა 1966-1969 წლებში დაბადებულ ახალგაზრდებს შორის. თბილისი.

22-29. სათხილამურო სპორტი. ზამთრის სეზონის გახსნა „მოლოდინე გრუზის“ პრიზზე. ბაკურიაძე.

23-26. ტანვარჯიშიდან თხილამურით ტრიალი. ზამთრის სეზონის გახსნა ვახუშტი „მოლოდინე გრუზის“ პრიზზე. ბაკურიაძე.

23-27. კალათბურთი. საქართველოს სსრ თასზე. თბილისი.

27-28. ველო. საქართველოს ჩემპიონატი საგზატყვილო რბოლაში. თბილისი.

25/XII. კლასიკური ჰიდაობა. საქართველოს სსრ აბსოლუტური პირველობა. თბილისი.

ჩოგბურთელები ამთავრებენ სეზონს

ნიუ-იორკი. ხანგრძლივი შესვენების შემდეგ, რაც უმთავრესად ოლიმპიური თამაშებით იყო გამოწვეული, მსოფლიოს ყველა უძლიერესი ჩოგბურთელი მწვრთნელში ჩადგა. გუშინ აქ დაიწყო „მასტერსის“ სერის შეჯიბრებები, რომელშიც გამოდის პროფესიული ჩოგბურთის ყველა ვარსკლავი.

მონაწილენი ორ ჯგუფად არიან დაყოფილი, მაგრამ ტურნირის განხლის უფლება მიიღო უმცროსი ჩემპიონმა შედმა სტეფან ედბერგმა, რომელიც პირველ მატჩში ბელგიის ლია ჩემპიონატში გამარჯვებულ ანრი ლეკონტს (საფრანგეთი) ეთამაშება. ჯგუფში მათთან ერთად გამოვლენ მსოფლიოს პირველი ჩოგანი, შვედი მათს ვილანდერი და დასავლეთგერმანელი ბორის ბეკერი.

საკმაოდ ძლიერმა ჩოგბურთელებმა მოიყარეს თავი მეორე ჯგუფშიც. აქ იბრძობებენ ჩეხოსლოვაკელი ივან ლენდლი, შვეიცარი-

ელი იაკობ გლასკვი, ამერიკელები ანდრე აგასი და ტიმ მიითი.

ჯგუფური ტურნირი წრითული სისტემით ჩატარდება. ორ-ორი უძლიერესი ჩოგბურთელი ნახევარფინალში გავა. მეორე კი ფინალური შეხვედრა მოეწყობა.

პანოშვილი. როგორც ცნობილია, მსოფლიოს არაფიციალური გუნდური ჩემპიონატის — ლევიის თასის ფინალში ერთმანეთს დასავლეთ გერმანიისა და შვეიცარიის ჩოგბურთელები შეხვდებიან. ეს საინტერესო ორთაბრძოლა 16-18 დეკემბერს გიოტებოგში გაიმართება.

გვრის ნაკრების მწვრთნელმა ნიკი პილიძემ დაასახელა გუნდის შემადგენლობა, რომელშიც შევიდნენ: ბორის ბეკერი, ერიკ ელენი, კარლ-უიე შტეინი, პატრიკ კიუნენი; აშკმადალ დასავლეთგერმანელი ჩოგბურთელები საწვრთნელ შეკრებაზე იმყოფებიან დიუსელდორფში.

დათმობილი პოზიციები

როგორც ვნახეთ, არ გამართლდა მსოფლიო ჩემპიონ გარი კასპაროვის სიტყვა — რა შემდგენლობითაც არ უნდა ითამაშოს საბჭოთა კავშირის მოკლდობავე ქალა გუნდმა, მისი გამარჯვება ოლიმპიადებზე ექვს არ იფევეს („მერანი“, № 22). როგორც ჩანს, ჯერ აღევა საკავშირო ნაკრებიდან ჩვენი რესპუბლიკის წამყვანი დიდოსტატთა „დათმობა“. ვითომ არ იყო საჭირო ნონა გაფინანსებისა თუ ნანა ალექსანდრიას ძალა, გამოცდილება, ნიჭიერება... ან, რა მომენტში უდალატა გუნდს ელენე ახმლოვსკიამ, როცა გუნდის ინტერესები ანაცვალა პირადისს! ასეა თუ ისე, საბჭოთა მოკლდობა ქალა ნაკრებმა საკლდობა ოლიმპიადების ისტორიაში პირველად დათმო პოზიციები და გამარჯვება უნგრეთის მეტად ნიჭიერ ახალგაზრდულ გუნდს გადაულოცა. ბოლო, XIV ტურში საბჭოთა ნაკრებმა ფრედ დამთავრა შეხვედრა საკმაოდ სუსტ პოლანდის გუნდთან (სამივე პარტია ყაიმით დამთავრდა), ხოლო უნგრელებმა შევდგეს სძლიეს — 2:1. აღსანიშნავია, რომ უკუა პოლარისა და პია კრამლინის პარტია ყაიმით დამთავრდა.

ამრიგად, უნგრელებმა მოჭადრაკებმა 33 ქულა მოაგროვეს და ნახევარი ქულით გაუსწრეს საბჭოთა დიდოსტატებს.

საპარტოელო ვებულ ოლიმპიური ჩემპიონი და პრიზიორი

- ჩემპიონები
1. დავით ციციშვილი — თავისუფალი ჰიდაობა, ჰელსინკი (1952 წ.),
  2. რაზაფა ჩიმიშვილი — ძალისხმობა, ჰელსინკი (1952)
  3. შიდაზ ჯაფარი — ტანვარჯიში, ჰელსინკი (1952)
  4. ვიკტორ პარტალი — კლასიკური ჰიდაობა, მეტბურნი (1956)
  5. მიხაილ ტალაშინი — თავისუფალი ჰიდაობა, მეტბურნი (1956)
  6. რომანტ შავლაშვილი — მძლეოსნობა, რომი (1960)
  7. ავთანდილ ქორიძე — კლასიკური ჰიდაობა, რომი (1960)
  8. ნუზარ ასათიანი — ფარეკობა, ტოკიო (1964)
  9. ვაჟა კახარაძე — ფრენბურთი, ტოკიო (1964)
  10. ვიკტორ ხანაძე — მძლეოსნობა, მეხიკო (1968)
  11. რომან რაზა — კლასიკური ჰიდაობა, მეხიკო (1968)
  12. ვიკტორ ხანაძე — მძლეოსნობა, მიუნხენი (1972)
  13. ლევან თადეაშვილი — თავისუფალი ჰიდაობა, მიუნხენი (1972)
  14. ზორბა ჩიმიშვილი — ძიულ, მიუნხენი (1972)
  15. ზურაბ საპანდელიძე — კალათბურთი, მიუნხენი (1972)
  16. მიხაილ ქორიძე — კალათბურთი, მიუნხენი (1972)
  17. ვიკტორ პარტალი — ნიჩოსნობა, მიუნხენი (1972)
  18. ვიკტორ ხანაძე — მძლეოსნობა, მონრეალი (1976)
  19. ლევან თადეაშვილი — თავისუფალი ჰიდაობა, მონრეალი (1976)
  20. ალექსანდრე ანაილოვოვი — ხელბურთი, მონრეალი (1976)
  21. მათეაზ ლოსაბერიძე — მშვიდღოსნობა, მოსკოვი (1980)
  22. შოთა ხაბარაძე — ძიულ, მოსკოვი (1980)
  23. ვახტანგ ბლაბიძე — კლასიკური ჰიდაობა, მოსკოვი (1980)
  24. ნინო სალაშვილი — ტყვიის სროლა, სეული (1988)
  25. დავით გოგაშვილი — თავისუფალი ჰიდაობა, სეული (1988)
  26. ვლადიმერ გომილაძე — სპორტული ტანვარჯიში, სეული (1988)
  27. ვლადიმერ აბსიძე — ფარეკობა, სეული (1988)
  28. პალა კახაშვილი — ფეხბურთი, სეული (1988)
- მეორე პრიზიორები
1. ოთარ ქორიძე — კალათბურთი, ჰელსინკი (1952)
  2. ნოდარ ჯორჯიანი — კალათბურთი, ჰელსინკი (1952)
  3. ლევან ხანაძე — მძლეოსნობა, ჰელსინკი (1952)
  4. ვურაბ მიწაშვილი — კალათბურთი, რომი (1960)
  5. ვლადიმერ უბრალოძე — კალათბურთი, რომი (1960)
  6. ვიკტორ ხანაძე — თავისუფალი ჰიდაობა, რომი (1960)
  7. ვიკტორ ხანაძე — წყალბურთი, რომი (1960)
  8. ვურაბ ხაბარაძე — თავისუფალი ჰიდაობა, ტოკიო (1964)
  9. რომან რაზა — კლასიკური ჰიდაობა, ტოკიო (1964)
  10. შოთა მათეაშვილი — ტყვიის სროლა, ტოკიო (1964)
  11. ლევან მოსაშვილი — კალათბურთი, ტოკიო (1964)
  12. დიმიტრი შანიძე — ძალისხმობა, მეხიკო (1968)
  13. ვიკტორ ხანაძე — თავისუფალი ჰიდაობა, მეხიკო (1968)
  14. დიმიტრი შანიძე — ძალისხმობა, მიუნხენი (1972)

16. რამაზ ხარაშიძე — ძიულ, მონრეალი (1976)
  17. ვიკტორ ხანაძე — მძლეოსნობა, მოსკოვი (1980)
  18. სანილა ჯანაძე — ძალისხმობა, მოსკოვი (1980)
  19. თამარ ხუბულაძე — ძიულ, მოსკოვი (1980)
  20. ალექსანდრე ანაილოვოვი — ხელბურთი, მოსკოვი (1980)
  21. ნინო სალაშვილი — ტყვიის სროლა, სეული (1988)
  22. ლარი საბალოვი — თავისუფალი ჰიდაობა, სეული (1988)
- მესამე პრიზიორები
1. ნინო დუშაძე — მძლეოსნობა, ჰელსინკი (1952)
  2. ნადეაზ ხანიძე-შავლაშვილი — მძლეოსნობა, ჰელსინკი (1952)
  3. ვახტანგ ბლაბიძე — თავისუფალი ჰიდაობა, მეტბურნი (1956)
  4. ვიკტორ ხანაძე — თავისუფალი ჰიდაობა, მეტბურნი (1956)
  5. რომან კახაძე — კლასიკური ჰიდაობა, მეტბურნი (1956)
  6. ნადეაზ ხანიძე-შავლაშვილი — მძლეოსნობა, მეტბურნი (1956)
  7. გორბი ნიმიშინი — ცურვა, მეტბურნი (1956)
  8. ნოდარ გვახარია — წყალბურთი, მეტბურნი (1956)
  9. ვლადიმერ რაზაშვილი — თავისუფალი ჰიდაობა, რომი (1960)
  10. ვიკტორ პარტალი — კლასიკური ჰიდაობა, რომი (1960)
  11. ვურაბ მოსაშვილი — ფარეკობა, რომი (1960)
  12. ნოდარ გვახარია — თავისუფალი ჰიდაობა, ტოკიო (1964)
  13. დავით ვახტანგაძე — კლასიკური ჰიდაობა, ტოკიო (1964)
  14. ანზორ კიკნაძე — ძიულ, ტოკიო (1964)
  15. ვარაზი ჩიმიშვილი — ძიულ, ტოკიო (1964)
  16. ვურაბ მოსაშვილი — ფარეკობა, ტოკიო (1964)
  17. ვახტანგ საპანდელიძე — კალათბურთი, მეხიკო (1968)
  18. ვიკტორ ქორიძე — კალათბურთი, მეხიკო (1968)
  19. ოთარ ხანაძე — ველოსპორტი, მიუნხენი (1972)
  20. ვიკტორ ხანაძე — ძიულ, მიუნხენი (1972)
  21. შოთა ხარაშიძე — ფეხბურთი, მიუნხენი (1972)
  22. რამაზ მოსაშვილი — ფეხბურთი, მიუნხენი (1972)
  23. შოთა ჩიმიშვილი — ძიულ, მონრეალი (1976)
  24. მიხაილ ქორიძე — კალათბურთი, მონრეალი (1976)
  25. ლევან ცოტაძე — წყალში ბტობა, მოსკოვი (1980)
  26. ნიკოლოზ დარეჯანი — კალათბურთი, მოსკოვი (1980)
  27. ალექსანდრე ჩიმიშვილი — ფეხბურთი, მოსკოვი (1980)
  28. თანაზი სულაშვილი — ფეხბურთი, მოსკოვი (1980)
  29. რამაზ ჩიმიშვილი — ფეხბურთი, მოსკოვი (1980)
  30. ამირან ტომიანი — ძიულ, სეული (1988)
  31. ვიკტორ ხანაძე — ძიულ, სეული (1988)
  32. ვახტანგ იბრაჰიშვილი — თანამედროვე ხუთბიძი, სეული (1988)
  33. მიხაილ ვიკტორი — წყალბურთი, სეული (1988)
  34. პაპა ახარაშვილი — მძლეოსნობა, სეული (1988)
- საქართველოს წარგზავნილებს 1952-1988 წლებში ოლიმპიურ თამაშებში სულ მოპოვებული აქვთ 84 ოქროს, ვერცხლის და ბრინჯაოს მედალი.

შედეგები - მონაპოვარი

პარტალი. პოლანდის ამ ქალაქის დახურულ საცივაროზე როგორც დახურულ კამა ახალი მსოფლიო რეკორდი დაამყარა ერთსაათიან რბენაში — 39 კილომეტრი, 986 მეტრი და 50 სანტიმეტრი. სხვათა შორის, ძველი მსოფლიო რეკორდიც პოლანდიელ მოციგურავეს ეკუთვნოდა და აქვე იყო დამყარებული ორი წლის წინ პოლბერტ ვან დერ დიუმიის მიერ (39 კილომეტრი, 492 მეტრი და 80 სანტიმეტრი).

ედიშვილი. როგორც ცნობილია, აქ 9 და 10 დეკემბერს გათამაშდება მოციგურავეთა მსოფლიო თასი. ამ შეჯიბრებაში მონაწილეობას არ მიიღებს დიდი ბრიტანეთის ორი უძლიერესი სპორტსმენი, ოლიმპიური ჩემპიონი ადრიან მურაშუნი (100 მ ბრასი) და ოლიმპიადის ბრინჯაოს პრიზიორი აშვე დისტანციანზე ბატერფლით ცურვაში ენდრიუ ჯეიმსონი. პირველს ჯერ კიდევ აწუხებს ტრავმა, მეორეს კი ვერ გადაუწყვეტია თავი დანაბნის სპორტს, თუ არა.

რედაქტორი
თ. ბაკურიანი.